

Op weg naar een vertrouwensvolle gemeente

Adviesrapport Denktank Protestantse Gemeente
Drachten

februari 2022

Inhoudsopgave

Op weg naar een vertrouwensvolle gemeente.....	3
1 Inleiding	5
1.1 Opdracht	5
1.2 Werkwijze	5
1.3 Samenstelling Denktank	6
2 Omgeving	6
3 Bloei bevorderende factoren	8
4 Raamwerk	9
4.1 Veelkleurigheid	9
4.2 Vieringen	9
4.3 Pastoraat en diaconaat	10
4.4 Jeugd	10
4.5 Kerk naar Buiten	11
4.6 Ontmoetingsplekken	11
4.7 Vrijwilligers	11
4.8 Team van predikanten en kerkelijk werkers	12
5 Communicatie	12
6 Visienota "Van U is de TOEKOMST"	13
7 Aanbevelingen	15
8 Verantwoording	18

Op weg naar een vertrouwensvolle gemeente

Voor u ligt de rapportage van de denktank. We hopen dat het dienstbaar kan zijn aan de toekomstvisie van de Protestantse Gemeente Drachten. Bij het ontwikkelen van dit document hebben we gewerkt vanuit het principe van Waarderende Gemeenteopbouw. Uitgangspunt is hierbij: dat wij, wat van belang is gebleken vanuit onze eigen geloofservaring en van de gemeente, meenemen naar de toekomst. In de paragraaf werkwijze (1.2) en het hoofdstuk bloei bevorderende factoren (hoofdstuk 3) maken we u deelachtig van ons proces.

Als het gaat om de opbouw van de gemeente onderscheiden we een aantal factoren, te weten: :

- Wat is het *klimaat* waarin we werken?
- Hoe zijn de *procedures*?
- Op welke wijze wordt er *leiding* gegeven?
- Vanuit wat voor *structuur* werken we?
- Is het *doel* duidelijk?
- Hoe ziet onze *identiteit* eruit?
- Wat is de relatie met de *samenleving*?

Uitgaande van deze factoren kunnen we grofweg een tweetal soorten gemeentes onderscheiden: de *angstig bezorgde* gemeente en de *vertrouwensvolle* gemeente.

In schema weergegeven:

Kenmerk	<i>de angstig bezorgde</i>	<i>de vertrouwensvolle</i>
Grondtoon	Angst	Vertrouwensvol
Klimaat	Heimwee	Verlangen
Procedures	Georganiseerde reis	Gezamenlijke trektocht
Leiding	Heersen	Dienen
Structuur	Bureaucratisch	Plat
Doelen	Overleven	Vernieuwing
Identiteit	Onduidelijk	Duidelijk
Relatie samenleving	Defensief	Open, dienstbaar
Metafoor	Herder en kudde	Herberg
Algemeen	Somber	Hoopvol

Het invulling geven aan een type gemeente heeft consequenties.
Het is niet mogelijk om elementen van één type in het andere te planten.
Het is dan een vreemd element in dat lichaam en dat wordt, zoals bekend, verstoten. Zoals we kunnen herkennen in twee puzzels, bv. van een kip en een koe waarbij het massieve lijf van de koe niet past bij de kop van de kleurige kip. Kinderen ontdekken al gauw dat de kop van de koe niet past bij het lijf van de kip.
Dat geldt ook voor deze twee gemeente types. Dienend leiderschap floreert in een vertrouwensvolle gemeente, maar niet in de angstig bezorgde gemeente. Het gaat om een samenhangend geheel!

Het is werken aan een gemeente waarin vertrouwen aanwezig is en men verwachtingsvol open staat voor het onverwachte.

*Blijf niet staren op wat vroeger was,
Sta niet stil in het verleden
Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen
Het is al begonnen, merk je het niet?*

Lied 809, naar Jesaja 43, 18-19

1 Inleiding

1.1 Opdracht

De Denktank is ingesteld door de Kleine Kerkenraad en heeft de opdracht gekregen om:

- een raamwerk te ontwikkelen waarbij een denkrichting zichtbaar is voor de wijze waarop wij als Protestantse Gemeente te Drachten (PGD) gemeente willen zijn;
- aan te geven wat de bedoeling van PGD is en wat wij als gemeente belangrijk vinden;
- alle ontvangen informatie te inventariseren.

1.2 Werkwijze

De Denktank is gestart op 9 december 2021 en is zeven keer bij elkaar geweest. Deze Denktank moet komen tot een raamwerk waarin een denkrichting zichtbaar is voor de wijze waarop wij als PGD gemeente willen zijn.

De eerste keer zijn we dicht bij onszelf gebleven doordat iedereen bij zichzelf nagegaan is wat er in het persoonlijk geloofsleven van belang is geweest, zoals gebeurtenissen, personen, kerk, vroeger en nu. Hier kwamen hele mooie, bemoedigende verhalen uit.

Daarna is er nagedacht over bloei bevorderende factoren, die konden worden afgeleid vanuit deze verhalen. Hier is ook een heel mooi palet uitgekomen.

Hierna is de omgeving beschreven waarbinnen wij als PGD kerk zijn.

Vervolgens zijn alle, door gemeenteleden ingevulde formulieren tijdens de gemeenteavond, de binnengekomen brieven en verslagen van gesprekken met pastores en kerkenraad geanalyseerd. Ook is er een gesprek gevoerd met het jeugdwerk.

Op basis van de bloei bevorderende factoren, de analyses en het gesprek is het raamwerk opgesteld.

De Denktank heeft, onder de bezielende leiding van Louis Bakker, op een zeer plezierige manier intensief samengewerkt om te komen tot dit eindresultaat.

1.3 Samenstelling Denktank

De Denktank bestaat uit leden van alle deelgebieden van de PGD, vanuit de Schakel en de Grote Kerk, aangevuld met kerkenraadsleden en een externe voorzitter.

De leden maken deel uit van de Denktank op persoonlijke titel. Ze vertegenwoordigen dus niet de geleding waaruit men afkomstig is.

De Denktank is als volgt samengesteld:

Louis Bakker, voorzitter, zelfstandig gemeenteadviseur Protestantse Kerk
Hans Bouma
Gert van Dam
Chris de Haan
Lena Minnema
Lies Mulder – van Voorthuizen
Froukje van der Veen
Aize Veger
Aldert van der Vliet
Fokke Wijngaarden
Annie Zuiderveen, secretariaat

2 Omgeving

Voordat we komen met de bloei bevorderende factoren, definiëren we de omgeving waarbinnen we PGD willen zijn.

Deze context valt uiteen in twee delen. In de Visienota "Van U is de TOEKOMST" van de protestantse Kerk in Nederland

(www.protestantsekerk.nl/thema/visienota-van-u-is-de-toekomst/) is de context gedefinieerd waarmee we in de Nederlandse samenleving te maken hebben.

Vervolgens is de omgeving van de Protestantse Gemeente te Drachten geformuleerd.

In de visienota wordt onze samenleving als volgt gedefinieerd:

- Klagend gelukkig.
- Onzeker.
- Op zoek naar zin.
- Overstresst.
- Gepolariseerde samenleving.

Daarnaast is door de Denktank de omgeving geformuleerd, zoals die voornamelijk geldt voor de PGD:

- Veel vrijwilligers.
Een groot aantal gemeenteleden binnen de PGD is actief als vrijwilliger zoals contactpersonen, bloemenbezorgers, leden van activiteitencommissies, verbouwteam Zuiderkerk, beamercommissies, leden taakgroepen en werkgroepen en kerkenraadsleden.
- Toekomstgericht.
Vanuit de ingevulde formulieren van de gemeenteavond, maar ook uit

brieven en verslagen en het gesprek komt een duidelijk beeld naar voren dat we aan de toekomst van de PGD willen bouwen.

- Inspirerende mensen.
Ook binnen onze kerk is een flink aantal gemeenteleden, kerkenraadsleden, kerkelijk werkers en predikanten actief die voor anderen als voorbeeld gelden.
- De vorming van één PGD wordt als belangrijk ervaren.
- Gemeenteopbouw.
Vanuit de eerder genoemde formulieren, brieven en verslagen komt een grote behoefte aan gemeenteopbouw naar voren.

Tegelijkertijd bemerkt de Denkgroep ook een aantal negatieve omgevingsfactoren:

- Verloren (geen aansluiting, in de steek gelaten, van klein naar groot).
Waar moet ik naar de kerk nu mijn kerkgebouw er niet meer is, wie is mijn predikant, hoor ik er nog wel bij?
- Ontbreken van verbinding.
We zijn wel één PGD, maar de "oude wijken" gaan nog steeds hun eigen gang.
- Wantrouwen in leiding.
Veel gemeenteleden twifelen eraan of de kerkenraad wel in staat is om de PGD in goede banen te leiden.
- Beeldvorming.
Er leven beelden van elkaar en over elkaar, die de samenwerking negatief beïnvloeden.

3 Bloei bevorderende factoren

De leden van de Denktank hebben intensief, zorgvuldig en inspirerend gesproken over één kernachtige zin, die weergeeft hoe wij onze PGD willen zien en komen tot het volgende:

Vanuit een religieus verlangen een zoekende geloofsgemeenschap zijn, deel uitmakend van een veranderende samenleving.

Factoren die de bloei daarvan bevorderen:

Geestelijke voeding:

- Samen Vieren in verbinding met God en met elkaar.
- Liturgische rituelen bij belangrijke gebeurtenissen in het leven, zoals samen bidden, zingen en meditatieve stilte kunnen hierbij helpen.
- Bemoediging en Verdieping (Gespreksgroepen/eredienst/preek/pastoraat).
- Diversiteit qua inhoud, creativiteit en vorm (bij vieringen en andere activiteiten).
- Inspirerende mensen/voorgangers.

Aandacht (liefde, vreugde) voor elkaar:

- Omzien naar de ander binnen en buiten de geloofsgemeenschap.
- Plaats en ruimte voor veelkleurigheid zowel qua identiteit als samenstelling, een inclusieve geloofsgemeenschap zijn.
- Inspirerende mensen/voorgangers/voorbeeldfiguren.
- Duidelijkheid waar de geloofsgemeente voor staat, naar binnen en buiten gericht.
- Oog hebben voor grensmomenten, zoals vreugde/verdriet – ingrijpende gebeurtenissen zowel individueel als in de samenleving.

4 Raamwerk

Het beeld dat uit al die formulieren, brieven en verslagen naar voren komt, is dat er heel veel binnen de PGD niet loopt zoals men dit zou willen. Sinds 2014 is er gewerkt aan de reorganisatie van de PGD en dat heeft heel veel tijd gekost en er bleef nauwelijks tijd over om de dringende “kerkzaken” te regelen.

We moeten vanaf nu de kreet “voortvarend verder” waar gaan maken.

Dus niet wachten tot er iets gebeurt, maar in actie komen!

De geformuleerde bloei bevorderende factoren dienen als uitgangspunt voor het raamwerk.

4.1 Veelkleurigheid

Als “rode draad” bij veelkleurigheid geldt: het erkennen, omarmen en waarderen van de veelkleurigheid binnen de PGD.

Die komt tot uitdrukking in een veelkleurig palet van mensen, thema’s en activiteiten:

- Ga ervan uit dat gemeenteleden hun geloof op hun eigen manier willen beleven, zoals traditioneel, evangelisch, kritisch-theologisch.
- Hou rekening met inhoudelijke diversiteit in geloven (hoofd, hart en handen).
- Ga bij leeftijdsopbouw uit van drie groepen: jeugd, middengroep en ouderen.
- Ga bij de opbouw van het team van predikanten en kerkelijk werkers uit van een veelkleurig team.
- Hou, ook bij de samenstelling van kerkenraad, werkgroepen en taakgroepen, rekening met de veelkleurigheid.
- Maak de veelkleurigheid zichtbaar in de gebouwen van de PGD.

4.2 Vieringen

In vier kerkgebouwen binnen de PGD worden vieringen georganiseerd: in de Schakel, de Grote Kerk, de Zuiderkerk en de Oase.

Omdat de Schakel en de Grote Kerk allebei al een duidelijke groep bedienen kunnen de vieringen daar op de huidige wijze in stand worden gehouden.

In de Oase en de Zuiderkerk worden elke zondagmorgen wekelijkse erediensten aangeboden. Op het moment dat de PGD weer een “veelkleurig team van predikanten” heeft, rouleren deze predikanten over de verschillende erediensten. Op die manier ontstaat er ook de veelkleurigheid in de diensten.

In zowel de Zuiderkerk, als de Oase worden kindernevendiensten en tienerdiensten georganiseerd.

Daarnaast zou er voor gemeenteleden in de verschillende gebouwen van de PGD veel ruimte moeten zijn om bijzondere diensten en/of bijzondere samenkomsten te organiseren, zoals Welkomstdiensten, Oase Anders, Kerk-school-gezinsdienst, jeugddiensten, Geestdriftdienst etc.

4.3 Pastoraat en diaconaat

Vorm binnen de PGD ongeveer 15 pastorale/diaconale deelgebieden. Houd hierbij ook rekening met gemeenteleden die buiten Drachten wonen. Hierbij is het essentieel dat het pastoraat en diaconaat kleinschalig (de menselijke maat) georganiseerd worden, zodat gemeenteleden die op grensmomenten staan, weten bij wie ze terecht kunnen (contactpersoon, ouderling, diaken, kerkelijk werker of predikant).

De huidige vijf deelgebieden zijn gebaseerd op het aantal predikanten dat we toen hadden. In een nieuwe indeling zal rekening moeten worden gehouden met het aantal predikanten en kerkelijk werkers. In afstemming met de werkgroep pastoraat kan deze verdeling gemaakt worden om te komen tot een PGD-breed voorstel hoe we dat gaan organiseren.

De predikanten en kerkelijk werkers worden verbonden aan de verschillende pastorale/diaconale deelgebieden.

Overwogen zou moeten worden om het pastoraat te organiseren gericht op doelgroepen, het zogenaamde doelgroepenpastoraat.

Naast de diaconale werkzaamheden binnen de deelgebieden van de PGD heeft het diaconaat ook andere verantwoordelijkheden en taken. Voor die andere diaconale werkzaamheden wordt verwezen naar de Plaatselijke Regeling van de PGD.

4.4 Jeugd

Binnen de PGD is een tweetal echtparen zeer actief, inspirerend en bevlogen aan de slag met het opzetten en uitvoeren van activiteiten voor de jeugd. Dit onder begeleiding van één van de predikanten. Dit werk loopt zo goed dat men inmiddels een wachtlijst heeft van jongeren die ook mee willen doen. Binnen de PGD zijn er 400 jongeren in de leeftijd van 12 – 20 jaar.

Geconstateerd wordt dat de jongeren zeer religieus zijn en er is een verlangen om gezien en erkend te worden. Tegelijkertijd ervaart men dat het onderwijs in de kerk niet meer van deze tijd is.

Hiernaast is er een enthousiaste groep gemeenteleden die kindernevendienst verzorgen en is er een aantal clubs.

Een relatie aangaan met de jeugd is van groot belang! Investeren in relationeel jeugd- en jongerenwerk is noodzakelijk.

Er zou een visienota voor het jeugdwerk opgesteld moeten worden waarbinnen:

- Er voor gezorgd moet worden dat kinderwerk, het jeugdwerk en het jongerenwerk op elkaar aansluit.
- Hoe het relationeel jeugd- en jongerenwerk wordt opgezet.
- Er overwogen moet worden of er een jeugd- en jongerenraad moet worden opgezet.
- De jeugd de beschikking krijgt over een eigen plek.
- Duidelijk moet worden welke professionele ondersteuning gerealiseerd kan worden.

4.5 Kerk naar Buiten

De PGD moet kerk zijn daar waar de Geest haar leidt en Jezus zich laat vinden. Dat houdt in dat we ons moeten manifesteren in het hart van de maatschappij. Daarbij moet de samenwerking worden gezocht met andere geloofsgemeenschappen en buitenkerkelijke partners.

De PGD moet participeren in uiteenlopende vormen van diaconale aanwezigheid. De Schakel speelt al een belangrijke rol bij het zoeken naar contact met doelgroepen die geen band meer hebben met de kerk, maar deze doelgroepen moeten actief opgezocht worden.

De PGD moet blijvend investeren in oecumenische verbanden.

4.6 Ontmoetingsplekken

De PGD beslaat een groot gebied. Vanuit de inventarisatie van de formulieren blijkt een grote behoefte aan ontmoetingsplekken. Voor de gemeenteopbouw is het van belang dat er voor alle gemeenteleden, bij voorkeur op loopafstand, een ontmoetingsplek beschikbaar is. In elke geografisch deel van de PGD zou een ontmoetingsplek moeten zijn. De vier huidige kerkgebouwen kunnen hiervoor gebruikt worden, maar in gebieden waar niet een gebouw op loopafstand is zou ruimte gehuurd moeten worden in bijvoorbeeld de Hoeksteen en de Arke, of in scholen of buurtcentra.

Essentieel is dan natuurlijk dat er ook ontmoetingen op die plekken worden georganiseerd, zoals gespreksgroepen, open kerk, maaltijden, ontmoetingen met 80 plussers etc. We denken dat dit een taak is voor de werkgroepen (pastoraat, jeugd, kerk naar buiten, inspiratie/bezinning, Grote kerk en Schakel), maar ook activiteiten van gemeenteleden dienen gestimuleerd en gefaciliteerd te worden.

Daarnaast wordt er gestimuleerd dat er kleinschalige ontmoetingen plaatsvinden in huiselijke kring.

4.7 Vrijwilligers

De toekomst van de PGD en de realisatiemogelijkheden van onze aanbevelingen zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van vrijwilligers. Er zijn nu al veel gemeenteleden als vrijwilliger actief binnen de PGD, maar er is behoefte aan méér. Heel belangrijk daarbij is dat vrijwilligers begeleid worden en weten dat ze gewaardeerd worden.

Geadviseerd wordt om vrijwilligersbeleid te ontwikkelen. Binnen dit beleid dient duidelijk gemaakt te worden hoe vrijwilligers gezocht en geworven worden, hoe deze vrijwilligers begeleid worden en hoe talenten ontwikkeld worden. Daarnaast moeten er activiteiten georganiseerd worden op het gebied van scholing, maar ook "leuke" activiteiten.

4.8 Team van predikanten en kerkelijk werkers

De huidige situatie biedt ons ook kansen om een team van predikanten en kerkelijk werkers op te bouwen dat past bij onze veelkleurige, inclusieve geloofsgemeenschap. Er zou op zo kort mogelijke termijn, in samenwerking tussen huidige predikanten en kerkenraad een profiel moeten worden opgesteld hoe dit team er uit moet zien en wat de omvang daarvan is. Naast de geschiktheid voor het voorgaan in diensten en pastoraal werk, is het ook belangrijk dat er naar andere vakinhoudelijke kwaliteiten wordt gekeken. Zorg voor een evenwichtig en veelkleurig team van predikanten en kerkelijk werkers.

Als we uitgaan van de leeftijdsopbouw zouden we:

- een kerkelijk werker moeten benoemen voor de jeugd;
- één van de predikanten sturing moeten laten geven aan het organiseren van activiteiten voor de "middengroep";
- een kerkelijk werker specifiek voor de ouderen moeten aanstellen;
- een diaconaal kerkelijk werker moeten aanstellen, rapporterend aan het College van Diakenen.

Gedurende het eerste jaar van de implementatie zou een kerkelijk werker aangesteld moeten worden die deskundigheid heeft op het gebied van gemeenteopbouw.

Ga aansluitend aan de opstelling van dit profiel van het team van predikanten en kerkelijk werkers snel over tot beroepen van predikanten en werving van kerkelijk werkers.

5 Communicatie

In onze communicatie moeten we uitstralen dat we als PGD het oude achter ons laten en dat we op de toekomst gericht zijn. Dat we samen onze kerk weer willen opbouwen en dat we daarvoor iedereen nodig hebben en dat we ook van plan zijn om dat snel te realiseren!

Als basisbegrippen worden daarbij gehanteerd: transparantie, vertrouwen en openheid!

6 Visienota "Van U is de TOEKOMST"

Eerder in deze rapportage (2. Omgeving) is gesproken over de visienota van de Protestantse Kerk Nederland. In deze visienota wordt de focus gelegd voor de Protestantse Kerk in Nederland op weg naar 2025.

Aanbevolen wordt om de geschetste focusgebieden mee te nemen in het beleid van de PGD.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de vier focusgebieden die in de visienota zijn opgenomen.

- *Focusgebied: Een gemeenschap van Woord en tafel*
In de visienota valt te lezen dat het Avondmaal ons verbindt met God en met elkaar. Het brood wat het leven van kerk en geloof symboliseert wordt door Jezus gezegend, gebroken en gedeeld. Wij worden aan tafel geroepen om één te zijn in Christus waarbij er geen verschillen zijn tussen mensen. De rol van de PGD mag een tafelgemeenschap zijn waarbij de avondmaalstafel in nauwe verbinding kan staan met andere tafels in de gemeente en in de buurt.
Het geeft kansen voor het organiseren van maaltijden binnen en buiten de kerk om met elkaar in contact te komen en in gesprek te gaan. Het geeft volop ruimte en kansen om te experimenteren met verschillende doelgroepen. Daardoor kan de kerk een verbindende gemeenschap vormen.
- *Focusgebied: Als kinderen van één Vader*
Een tweede focuspunt uit de visienota is het blijven investeren in oecumenische verbanden. Met oecumenische verbanden wordt bedoeld het stimuleren en faciliteren van samenwerking van ontmoetingen en samenwerking van christenen op lokaal niveau. Dit kan zijn binnen de eigen geloofsgemeenschap maar ook tussen verschillende plaatselijke geloofsgemeenschappen. Het heeft niet ten doel om verschillen te nivelleren maar het stimuleren concrete eenheid in geloofsgesprek en missionaire en diaconale activiteiten, over kerkmuren heen.
- *Focusgebied: Van U is het Koninkrijk*
Bij het derde focuspunt valt te lezen dat het kruis het brandpunt is van de horizontale- en verticale lijnen van het christelijke geloof samenkomen. De kerk heeft twee altaren. Het ene staat in de kerk en de andere in het midden van de armen, van hen die lijden en in nood verkeren. De focus wordt daarbij gelegd op eerbiedig leven. We brengen ons leven in gebed en lied bij God.
Het streven is om te komen tot een vernieuwde cultuur van gebed in de eredienst, aan kerkelijke vergadertafels, in kleine kring en persoonlijk gebed. Het is daarom van belang daarin de juiste keuzes te maken in wat we bidden, zingen en welke muziek er klinkt.
Vanwege het grote belang van de liturgie is een voortdurende bezinning op dit gebied gewenst.

Hoe laat God zich vinden en hoe dien ik hem in mijn dagelijkse leven? Het bidden voor de nood van de wereld, maar we mogen ook verheugd zijn op hoe God zich laat vinden aan waarheid, goedheid en schoonheid.

Van wat ons wordt geschonken mogen we nieuwe energie en inspiratie opdoen en vanuit dat weer vrijuit delen.

- *Focusgebied: Midden in het leven*

Bij het vierde punt wordt duidelijk een oproep gedaan om kerk te zijn daar waar de Geest haar leidt en Jezus zich laat vinden. Dat houdt in dat we ons moeten manifesteren in het hart van de maatschappij. Daarbij moet de samenwerking worden gezocht met andere geloofsgemeenschappen en buitenkerkelijke partners. We participeren in uiteenlopende vormen van diaconale aanwezigheid.

Nieuwe kerkplekken wordt ook genoemd om contact te zoeken met doelgroepen die geen band meer hebben met de kerk.

Door de diversificatie van de maatschappij ontwikkelt de Protestantse kerk steeds meer tot een kerkmozaïek.

De verandering en verankering van deze nieuwe manier van kerk zijn vraagt om continue theologische doordenking. Het vraagt ook iets van de kwalificaties en diversiteit van voorgangers en andere medewerkers.

7 Aanbevelingen

De aanbevelingen zijn:

Veelkleurigheid

- Ga ervan uit dat gemeenteleden hun geloof op hun eigen manier willen beleven, zoals traditioneel, evangelisch, kritisch-theologisch.
- Hou rekening met inhoudelijke diversiteit in geloven (hoofd, hart en handen).
- Ga bij leeftijdsopbouw uit van drie groepen: Jeugd, een middengroep en van ouderen.
- Ga bij de opbouw van het team van predikanten en kerkelijk werkers uit van een veelkleurig team.
- Bij de samenstelling van kerkenraad, werkgroepen en taakgroepen dient met de veelkleurigheid rekening te worden gehouden.
- Maak de veelkleurigheid zichtbaar in de gebouwen van de PGD.

Vieringen

- De vieringen in de Schakel en de Grote Kerk kunnen op de huidige manier worden voortgezet.
- In de Oase en de Zuiderkerk worden elke zondagmorgen "veelkleurige" diensten aangeboden.
- Organiseer in zowel de Zuiderkerk als de Oase kinderdiensten en tienerdiensten.
- Biedt gemeenteleden in de verschillende gebouwen van de PGD veel ruimte om bijzondere diensten en/of bijzondere samenkomsten te organiseren.

Pastoraat en diaconaat

- Vorm ongeveer 15 pastorale en diaconale deelgebieden in Drachten en voor de gemeenteleden die buiten Drachten wonen.
- Wijs, in afstemming met de werkgroep pastoraat, deze deelgebieden toe aan predikanten en kerkelijk werkers.
- Ga over tot werken met doelgroepenpastoraat.

Jeugd

- Stel een visienota voor het jeugdwerk op.
Hierbinnen moet er:
 - voor gezorgd worden dat kinderwerk, het jeugdwerk en het jongerenwerk op elkaar aansluit,
 - overwogen worden of er een jeugd- en jongerenraad moet worden opgezet,
 - voor gezorgd worden dat de jeugd de beschikking krijgt over een eigen plek,
 - duidelijk worden welke professionele ondersteuning gerealiseerd kan worden,

Kerk naar Buiten

- Zoek samenwerking met andere geloofsgemeenschappen en buitenkerkelijke partners.
- Participeer in uiteenlopende vormen van diaconale aanwezigheid.
- Zoek actief doelgroepen op die geen band meer hebben met de kerk.
- Blijf investeren in oecumenische verbanden.

Ontmoetingsplekken

- Voor alle gemeenteleden dient op loopafstand een ontmoetingsplek beschikbaar te zijn.
- Gebruik hiervoor de bestaande kerkgebouwen.
- Huur aanvullende ontmoetingsplekken in die gebieden waar geen ontmoetingsplek op loopafstand beschikbaar is.
- Organiseer ontmoetingen op al die ontmoetingsplekken.
- Stimuleer en faciliteer activiteiten van gemeenteleden op die ontmoetingsplekken.
- Stimuleer dat kleinschalige ontmoetingen plaatsvinden in huiselijke kring.

Vrijwilligers

- Ontwikkel vrijwilligersbeleid.

Team van predikanten en kerkelijk werkers

- Kerkenraad en predikanten stellen een profiel op van een veelkleurig team van predikanten en kerkelijk werkers.
- Zorg voor een evenwichtig en veelkleurig team van predikanten en kerkelijk werkers, rekening houdend met de budgettaire ruimte.
- Uitgaande van leeftijdsopbouw adviseren we:
 - een kerkelijk werker te benoemen voor de jeugd,
 - één van de predikanten sturing laten geven aan het organiseren van activiteiten voor de "middengroep".
 - een kerkelijk werker specifiek voor de ouderen aan te stellen.
 - een diaconaal kerkelijk werker aan te stellen, rapporterend aan het College van Diakenen.
- Gedurende het eerste jaar van de implementatie wordt aanbevolen om een kerkelijk werker aan te stellen die deskundigheid heeft op het gebied van gemeenteopbouw.
- Ga aansluitend aan de opstelling van dit profiel van het team van predikanten en kerkelijk werkers snel over tot beroepen van predikanten en werving van kerkelijk werkers.

Communicatie

- Ontwikkel een communicatiestrategie voor de implementatie van deze aanbevelingen.

Van U is de TOEKOMST

- Implementeer de visienota in het beleid van de PGD.

In aanvulling op de in het rapport gegeven aanbevelingen:

- Ontwikkel een implementatieplan/transitieplan om de aanbevelingen vanuit deze rapportage in te voeren en stel voor het eerste jaar van de transitiefase een kerkelijk werker aan met expertise op het gebied van gemeenteopbouw.
- Ontwikkel een nieuw beleidsplan voor de PGD.
- In de formulieren van de gemeenteavond staan een aantal praktische tips/opmerkingen. Geadviseerd wordt om deze tips/opmerkingen na te lezen en om te beoordelen of deze gerealiseerd kunnen worden.
- Uit de bestudeerde brieven en verslagen komen zorgpunten naar voren. Geadviseerd wordt om deze brieven en verslagen na te lezen en te beoordelen of hieruit nog actie moet voortkomen.
- Ten behoeve van gemeenteopbouw wordt geadviseerd om ruimte bieden voor PGD-brede activiteiten zoals bijvoorbeeld een musical en om deze activiteiten te faciliteren.
- Implementatie van de adviezen vanuit deze rapportage doet een groot beroep op veel gemeenteleden, maar ook op de kerkenraad. Om hiervoor ruimte te hebben in de kerkenraad wordt geadviseerd om veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden neer te leggen bij de werkgroepen.
- Geadviseerd wordt om aandacht te schenken aan Kerk na corona. Zie hiervoor de brochure van de PKN: Kerk na corona 'Hef op uw hoofden'.

8 Verantwoording

De Denktank kreeg als basismateriaal bij de opdracht de beschikking over veel documenten, zoals het verslag van een bijeenkomst van de pastores met het moderamen van de kerkenraad. Daarnaast ontvingen we het materiaal dat met behulp van een enquête verzameld werd tijdens de Gemeenteavond in oktober vorig jaar, een oogst van 170 enquêteformulieren.

Naar aanleiding van die Gemeenteavond ontvingen wij 15 reacties van gemeenteleden, waaronder 10 brieven.

Ook is er een verslag van de heidag van de Kleine Kerkenraad, zijn de Missie en Visie en beleidselementen meegenomen.

Daarnaast had de Denktank de beschikking over twee publicaties van de Protestantse Kerk Nederland:

- Werkboek toekomstgerichte gemeente zijn,
- Visienota Van U is de TOEKOMST

Van al die informatie hebben wij als Denktank goede nota genomen met nu de volgende toelichting. De relevante onderwerpen die de kerkenraad besprak zijn aan de orde zijn gekomen. De brieven hebben we zorgvuldig gelezen.

In het enquêteformulier stonden drie vragen waarop een puntenscore kon worden gegeven om het belang van het onderwerp aan te geven. Hierbij de uitkomst:

Pluriformiteit	545
Jeugd en jongeren	524
Ouderen	449

Hoewel er in het enquêteformulier niet naar gevraagd is, komt uit de formulieren vaak naar voren dat de "middengroep" ook aandacht moet krijgen.

Naast deze drie vragen werden er nog twee open vragen gesteld. Namelijk over "waar men blij van wordt in de PGD" en "wat zorgen baart" in de gemeente. De antwoorden op deze vragen, soms vergezeld van opmerkingen, waren heel divers. "Samen naar de kerk gaan" en "elkaar ontmoeten" voerden wel de boventoon. Zorgen werden vooral geuit over het dalende ledental, de deelgebieden en de ontmoetingsplekken. Wij hebben alle antwoorden en opmerkingen in onze beoordeling betrokken, dus ook die welke slechts eenmaal voorkwamen.

Wij menen daarom al het beschikbare basismateriaal, voor onze opdracht, voldoende te hebben beoordeeld en verwerkt.